RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

1e Voortgangsrapportage 2023.

AANLEIDING

Als onderdeel van de Planning & Control-cyclus wordt de 1e Voortgangsrapportage van dienstjaar 2023 aan uw raad ter vaststelling voorgelegd. De 1e Voortgangsrapportage bevat een bijstelling van de begroting van het lopende jaar 2023.

DOELSTELLING

De doelstelling van de 1e Voortgangsrapportage 2023 is om de gemeenteraad op basis van de actuele stand van zaken voor het dienstjaar 2023 tussentijds te informeren over de voortgang van de opgaven en producten die in de programma's staan.

ARGUMENTATIE

1. ***Door tussentijdse informatievoorziening over de voortgang van de opgaven en producten, ten opzichte van de begroting 2023, wordt de gemeenteraad in staat gesteld om bij te sturen en de begroting 2023 tussentijds bij te stellen.***

Dit document bevat de 1e Voortgangsrapportage 2023. In voorgaande jaren werd in de 1e Actualisatie gerapporteerd over afwijkingen op de begroting. Met ingang van de P&C-cyclus 2023 rapporteren wij echter ook op de voortgang van de in de programmabegroting genoemde doelstellingen.

De financiële mutaties die wij hebben opgenomen betreffen alleen mutaties als gevolg van exogeen onontkoombare ontwikkelingen en financieel technische mutaties vanuit het Financieel meerjarenperspectief (FMP) en bevatten geen nieuw beleid.

Naast de exogeen onontkoombare mutaties is 'de lucht uit de begroting' gehaald. Dat betekent dat budgetten, die een aantal jaren niet volledig werden gebruikt, worden afgeraamd. De financiële mutaties voor 2023 als gevolg van deze zogenoemde stofkam-operatie zijn inclusief structurele doorwerking in deze 1e Voortgangsrapportage verwerkt. Het verwijderen van de lucht uit de begroting heeft geen gevolgen voor het uit te voeren beleid en is in feite een financieel-technische mutatie.

Voortgang
Dit is de 1e Voortgangsrapportage op de eerste begroting van ons college. Hierin beschrijven we de voortgang op onze ambities, hoe we aan de slag gaan om deze (alsnog) voor elkaar te krijgen en wat de eventueel hiermee samenhangende financiële bijstellingen zijn.

Uit deze 1e Voortgangsrapportage blijkt dat de realisatie van de meeste doelstellingen plaats vinden binnen de afgesproken kaders, het vastgestelde budget en de vastgestelde planning.

Er zijn echter diverse doelstellingen die niet binnen de vastgestelde kaders, het vastgestelde budget of de vastgestelde planning gerealiseerd kunnen worden. Hiervoor is aangegeven hoe hierop wordt bijgestuurd. Nadelen in het sociaal domein en exogeen onontkoombare kostenstijgingen zijn de voornaamste redenen voor ophoging van diverse budgetten.

Bijstelling begroting

In deze 1e Voortgangsrapportage vindt een eerste integrale bijstelling van € 4,975 miljoen nadelig plaats van de begroting 2023. Deze 1e Voortgangsrapportage bevat de volgende financiële mutaties met effect op het resultaat:

A. Financieel technische mutaties vanuit het Financieel Meerjaren Perspectief (FMP);
B. Exogeen onontkoombare ontwikkelingen;
C. Financieel technische mutaties vanuit de stofkam-operatie die tot doel had om de lucht uit de begroting te halen.

Deze mutaties met effect op het resultaat zijn hieronder per onderdeel samengevat voor 2023. De structurele doorwerking staat verderop in dit raadsvoorstel in het onderdeel Financiën.

Resultaat Bedragen x € 1.000	2023
Mutaties FMP	2.906 V
Exogeen onontkoombaar 1e Voortgangsrapportage	9.868 N
Stofkam-operatie	1.987 V
Saldo 1e Voortgangsrapportage	**4.975 N**

De 1e Voortgangsrapportage sluit met een nadelig saldo van € 4,975 miljoen.

2. ***Voor tussentijdse saldi is dit de gebruikelijke gedragslijn.***

Het nadelig saldo van de 1e Voortgangsrapportage wordt gesaldeerd met het (voordelig) saldo van de begroting 2023 per medio maart van € 0,632 miljoen. Dit leidt voor 2023 tot een verwacht nadelig rekeningresultaat van € 4,343 miljoen.

Resultaat Bedragen x € 1.000	2023
Saldo begroting medio maart 2023	**632 V**
Saldo 1e Voortgangsrapportage	**4.975 N**
Gewijzigd (nadelig) saldo/verwacht rekeningresultaat	**4.343 N**

3. ***De doorwerking van de structurele mutaties is van invloed op de Begroting 2024.***

In de 1e Voortgangsrapportage wordt per programma geduid welke mutaties een structurele doorwerking hebben naar de jaarschijven 2024-2026.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

Risico's

1. ***Er bestaat onzekerheid over inkomsten gemeentefonds.***

De meicirculaire over de uitkering Gemeentefonds is nog niet ontvangen.

FINANCIËN

Uitgangspunt - saldo begroting met meerjarenramingen

De primaire begroting 2023-2026 is in november 2022 vastgesteld met een nul saldo voor 2023, 2024 en 2026. Voor 2025 was er een positief saldo geraamd van € 2,202 miljoen. In 2026 is er een stelpost ter hoogte van € 15.595.000 opgenomen voor het tekort – in gemeenteland ook wel het ravijn genoemd – dat veroorzaakt wordt door terugvallende inkomsten vanuit het Rijk. De kabinetsplannen reiken tot en met 2025. In 2026, vallen die baten sterk terug omdat het kabinet aangaf niet 'over het eigen graf heen te willen regeren'. De problematiek van het ravijnjaar 2026 treft alle gemeenten en is in de decembercirculaire 2022 maar voor een deel opgelost.

De provincie Zuid-Holland heeft in zijn rol van toezichthouder aangegeven dat stelposten niet gebruikt mogen worden om de begroting structureel sluitend te maken en heeft deze taakstelling gecorrigeerd op het saldo van 2026.

Na het vaststellen van de primaire begroting 2023 zijn er drie raadsbesluiten genomen die consequenties hebben op het saldo van de begroting met meerjarenramingen. Zowel de correctie van de provincie als de raadsbesluiten leiden tot nieuwe saldi voor de begroting met meerjarenramingen. Deze zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Saldo begroting met meerjarenramingen medio maart 2023				
Omschrijving **Bedragen x € 1.000**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Saldo primaire begroting 2023-2026	0 N	0 N	2.202 V	0 N
Correctie nog te vullen taakstelling	0 N	0 N	0 N	15.595 N
Gecorrigeerd saldo primaire begroting 2023-2026	**0 N**	**0 N**	**2.202 V**	**15.595 N**
Raadsbesluit tarieven lokale heffingen	818 V	818 V	818 V	818 V
Raadsbesluit aankoop hotel	188 N	0 N	0 N	0 N
Raadsbesluiten Huis vd Buurt-centrumplan Honselersdijk	2 V	29 N	28 N	27 N
Totaal effect genomen raadsbesluiten	**632 V**	**789 V**	**790 V**	**791 V**
Saldo medio maart 2023	**632 V**	**789 V**	**2.992 V**	**14.804 N**

Mutaties met effect op het resultaat

Deze Voortgangsrapportage bevat financiële mutaties met en zonder effect op het resultaat:
De mutaties met effect op het resultaat zijn hieronder samengevat in onderdelen A tot en met C.

A: Financieel Meerjaren Perspectief (FMP)

Het FMP is een technische doorrekening van de begroting bestaand beleid. In hoofdlijnen zijn in dit FMP voor 2023-2026 de volgende zaken verwerkt / geactualiseerd:

Mutaties FMP 1e Voortgangsrapportage 2023				
Omschrijving **Bedragen x € 1.000**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**

Structurele effect ProRap 2022	966 V	1.087 V	1.087 V	1.087 V
Algemene uitkering (september- en decembercirculaire)	165 V	58 V	18 V	5.271 V
Algemene uitkering (aantallen in maatstaven)	1.777 V	994 V	696 V	398 V
Reserves	2 N	16 N	16 N	16 N
Totaal mutaties FMP	**2.906 V**	**2.123 V**	**1.785 V**	**6.740 V**

Deze mutaties zijn toegelicht in hoofdstuk 1.2 financiële hoofdlijnen.

B: Exogeen onontkoombaar

In de Voortgangsrapportage verwerken wij alleen exogeen onontkoombare mutaties en geen nieuw beleid. Exogeen onontkoombare mutaties zijn mutaties die vanuit wettelijke verplichtingen, externe omstandigheden, open-einde regelingen et cetera, niet of in zeer beperkte mate op korte termijn beÏnvloedbaar zijn.

Voor 2023 leiden de exogeen onontkoombare mutaties tot een nadeel van afgerond € 9.868.000.
Door verdere stijging van de kosten voor de Jeugdzorg loopt dit nadeel in 2024 op naar € 13.199.000 waarvan € 13.099.000 structureel. Recent heeft het Rijk de verwachtingen om tot een Hervormingsagenda voor de Jeugdhulp wederom 2 jaar "vooruitgeschoven" in combinatie met voor 2 jaar beperkte financiële compensatie van de gemeentelijke uitgaven. Deze maatregelen zijn uitgewerkt in de Kaderbrief ten behoeve van de begroting 2024. Vooralsnog hebben wij de uitgaven in beeld gebracht zonder dat daar bijsturing op heeft plaatsgevonden.

In hoofdstuk 1.2 Financiële hoofdlijnen zijn op bladzijde 10 de exogeen onontkoombare mutaties vanaf € 50.000 voor 2023 weergegeven inclusief de structurele doorwerking naar 2024 tot en met 2027. Deze mutaties worden in hoofdstuk 2 per opgave/product toegelicht.

C: Mutaties stofkam-operatie

Om het ravijn vanaf 2026 weg te werken en zo mogelijk ruimte te vinden voor nieuw beleid hebben we verschillende acties in gang gezet in de aanloop naar deze Voortgangsrapportage en Kaderbrief. Een daarvan is de zogenoemde stofkamoperatie: het zo veel mogelijk verwijderen van lucht uit de begroting. De uitputting van de budgetten 2021 en 2022 hebben wij afgezet tegen het budget dat vanaf 2023 structureel in de begroting is opgenomen. Daaruit bleek dat er ruimte zat in verschillende budgetten. Deze 'lucht' wordt in deze 1e Voortgangsrapportage structureel afgeraamd. Het betreft hier financieel technische bijstellingen waarbij er geen sprake is van een beleidswijziging voor een totaalbedrag van € 1.987.000. Zie voor meer informatie hoofdstuk 1.2 Financiële hoofdlijnen (bladzijde 11).
Aanvullend hierop zijn in de Kaderbrief enkele stofkam-mutaties verwerkt die pas effect hebben vanaf 2024 of verder.

Mutaties zonder effect op het resultaat

D: Indexeringen gedekt vanuit de stelpost prijsstijgingen

Verschillende budgetten worden in 2023 geÏndexeerd voor een totaalbedrag van € 4.775.000. Deze budgettair neutrale mutaties die gedekt worden vanuit de stelpost prijsinflatie worden verder niet toegelicht.

E: Mutaties gedekt vanuit reserves

Diverse mutaties zoals genoemd in de 1e Voortgangsrapportage leiden ook tot een mutatie in de reserves. In totaal wordt in deze 1e Voortgangsrapportage per saldo circa € 4.156.769 miljoen extra uit de reserves onttrokken. De extra onttrekking is een nadeel voor de reserves, maar een voordeel in de exploitatie. De mutaties die gedekt worden door een reserve worden in hoofdstuk 2 per opgave/product toegelicht.

F: Mutaties waarbij budget van het ene naar het andere programma/opgave/product wordt verplaatst

Het betreft hier budgetverschuivingen. Deze worden niet toegelicht maar zijn wel verwerkt in de begrotingswijziging en de programmatabellen (kolom budgettair neutraal).

Resultaat 1e Voortgangsrapportage en verwacht rekeningresultaat 2023

In onderstaande tabel is het resultaat van de 1e Voortgangsrapportage 2023 weergegeven inclusief het effect op het verwacht rekeningresultaat 2023 en de structurele doorwerking naar 2024 tot en met 2026.

Resultaat Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Saldo medio maart 2023	**632 V**	**789 V**	**2.992 V**	**14.804 N**
Mutaties FMP	2.906 V	2.123 V	1.785 V	6.740 V
Exogeen onontkoombaar 1e Voortgangsrapportage	9.868 N	13.199 N	13.099 N	13.099 N
Stofkam-operatie	1.987 V	1.987 V	1.987 V	1.987 V
Resultaat 1e Voortgangsrapportage	**4.975 N**	**9.089 N**	**9.327 N**	**4.372 N**
Gewijzigd (nadelig) saldo / verwacht rekeningresultaat	**4.343 N**	**8.300 N**	**6.335 N**	**19.176 N**

Het verwachte rekeningresultaat voor 2023 bedraagt € 4,343 mln. nadelig

Kaderbrief, begroting 2024 en 2e Voortgangsrapportage 2023

Het wordt uit deze cijfers duidelijk dat er zonder ombuigingen geen sluitende begroting 2024 aan u kan worden aangeboden. Voorstellen voor nieuw beleid, waar ombuigingen ook onder vallen, horen echter niet thuis in een tussentijdse voortgangsrapportage. Tegelijk met deze voortgangsrapportage wordt in de raad een kaderbrief behandeld waarin oplossingsrichtingen worden gegeven voor de nadelige saldi voor 2024 en verder. Deze worden uitgewerkt in de begroting 2024.

Deze 1e Voortgangsrapportage heeft een peildatum van 1 maart. Dit is vrij vroeg in het jaar. Op basis van ervaring uit voorgaande jaren verwachten wij dat het nadelig saldo voor 2023 in de 2e Voortgangsrapportage 2023 zal afnemen.

communicatieparagraaf

Er wordt geen persbericht verstuurd over de 1e Voortgangsrapportage.

extern overleg

Niet van toepassing.

vervolgtraject

Op 28 juni vindt de behandeling plaats in de verzamelcommissie Bestuur en Economie. Op 5 juli is de besluitvorming in de raad.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,

A.C. Spindler B.R. Arends